

J. E. Gunnerus,
om
Langviren, (*Lomvia*),
og
Martens Lumbe,
(*Colymbus Troille Linnæi*).

Jeg merker, at en Deel af de nyeste
Skribenter i Natur-Historien enten
anseer vores Langvir og Martens Lumbe
for tvende adskilte Fugle, eller dog give en
Slags Uvisshed i denne Sag tilkiende, saa-
som de ikke have tilstrekkelig Kundskab om
begge: Hvorfor jeg herved kortelig vil vise,
at de ei ere forskjellige Fugle. Langviren,
hvilken og paa sine Steder kaldes: Lang-
vie, Lomgivie og Lomvisvie (a), men af
J 3 Lap:

(a) See Pontoppidanss N. Nat. Historie II.
135. S.

Lapperne: Doppan (a), er en Søefugl, som gierne pleier at være i Selskab med Lunden (*Alca Arctica Linn.*) og Alken eller Klub- Alken (*Alca Torda Linn.*) og, saasom jeg selv har seet paa adskillige Steder i Finmarken og Nordland, har sit Rede tæt hos hinanden i høie og bratte Fjelde ved Søen, hvor den legger et Æg paa Gangen (b). Den er saa stor som en tam And eller en Krage, og altsaa meget større end Lunden, og en heel Deel andre Søefugle, ja, end skjønt ei fuldkommen saa lang, saa dog og bredere og tykkere end Alken, i hvilken Ligning den kaldes Stoor- Fuglen. I Henseende til Kroppens Skabning, ligner den meget en Loom, endog i Henseende til det Sted, hvor Fodderne sidde; Hvorfor den og lige saa lidet som en Loom, kan ordentlig staae eller gaae (Tom. I. 237.), hvilket jeg selv har seet paa en levende Langviir, jeg har

(a) Med dette Finske eller Lappiske Navn har jeg faaet en af disse Fugle fra Velærværdige Hr. Welling, nu værende Sogne- Præst til Maasøen i Vest- Finmarken, hvilken ellers i mange Maader velfortienende Mand jeg har at takke for de rareste Søefugle, jeg besidder.

(b) See og Lucas Debes Færøernes Beskrivelse S. 138. sq. under det Navn: Lomvisve.

har havt, som om Vinteren var fanget i By: Giorden i et Torste - Garn, om hvilken jeg (Tom. I. p. 237. 238.) har meldet Maaden, hvorpaa den flyttede sig fort paa Jorden. Næbbet er omtrent to Tommer langt, een Tomme høit, naar man regner fra Roden til den Bugt, som sees neden under Underkiæben og rekker ikke til Midten; thi siden bliver Næbbets Høide alt mindre og mindre, indtil det bliver ganske smalt og spids i Enden. Det er temmelig fladt paa Siderne, og Overdeelen krummer sig noget fra Roden af, men ligner ellers oven paa meget Ryggen af en Kniv, ligesom den og henimod Spidsen er forsynet med en ganske liden sløv Tand paa hver Side. Tungen er lang og spids i Enden, og Stierten kortere end Alkens. Heraf sees, at denne Fugl i Henseende til Næbbet ligner temmelig meget Maagen, dog krummer dens Næb sig ikke saa meget som de almindelige Maagers, og Bugten neden under sidder efter Forhold, længer tilbage end paa de fleste Maager; ligesom og Næseborene sidde her høiere op, nemlig ved Næbbets Rood og skjules af de der værende smaa Fjære, ei at melde om de tvende smaa Tænder, som den har henimod Enden af Overkiæben, som ikke findes paa nogen Maage (*Larus Senu Linnæi*). Ikke

destomindre skønnes heraf, hvorfor vores Langviir, saasom den derhos ikkun har tre Fremtæer, som hænge formedelst en Svemmemehud sammen, og ingen Bagtaa, af Hr. Klein kaldes: *Plautus rostro Larino*; thi Hr. Klein forstaaer ved *Plautus* en Søefugl, som har tre Fremtæer (hvilke hænge formedelst en Hinde sammen) og ingen Bagtaa. Ellers ligner den og, i Henseende til sit lange spidse Næb, Loom = artede Fugle (*Colymbos Linn.*), at jeg nu ikke skal igientage, hvad jeg tilforn har meldet om den store Lighed, den i andre Stykker har med Lomen, og følgelig ogsaa med Lom = artede Fugle i Almindelighed. Af denne Aarsag kan man og, naar man ikke vil henregne den til et besynderligt og nyt Genus, ansee den for en *Colymbus tridactylus rostro Larino*.

Næbbet er sort. Nogle sige, at Næbbets Overdeel skal paa Kanten være guulagtig, eller have en guul Stribe paa hver Side, men denne findes vist ikke hos alle; Ja, jeg troer neppe, at den er naturlig, med mindre den skulde findes paa en Unges Næb, som endnu ikke havde faaet sin bestandige og rette Farve. Jeg har seet mange Langviirer (*Lomvias*), men aldrig nogen med noget guult eller nogen guul Stribe paa Næbbet
 eller

eller Kanten-deraf. Paa Hovedet, er den og sort, saavel som bag paa Halsen; paa Ryggen, oven paa Bingerne, Slagfiærene, Stierten og paa Fodderne. Neden for Dinene, som iligemaade ere sorte, gaaer der ogsaa paa hver Side en sort Stræg ned efter til Halsen. Paa nogle gaaer og den sorte Farve, som er bagen paa Halsen og Ryggen, saa langt frem paa Siderne hen imod Brystet, at der bliver kun en hviid eller sort og hviid spættet Nabning derimellem af en Somme eller noget mere. Hviid er den paa Struben, Siderne af Halsen og undertiden tillige for paa, (endskjønt den hvide Farve er her meget sielden reen) desligeste paa Brystet og nedent under Kroppen, samt i Henseende til de yderste Ender af Slagfiærene af anden Orden. Af denne Beskrivelse sees, at den, i Henseende til Kroppens Skabning og Farve, ligner meget en Klub-Alke (Alca Torda), og en Lund (Alca Arctica). Dog, naar man tillige seer paa Størrelsen, ligner den allermeest den første, hvorfor den og med ham undertiden bekommer det Navn: Alke, da den anden, som ellers sædvanligst har dette Navn, bliver til Forskiel kaldet: Klub-Alke eller og Lund-Alke. Dog, hvad Næbbets Stikkelse angaaer, er den overmaade meget forskiellig fra de Alke-ar-

tede, f. E. Lunden, den egentlige Ulke og Garfuglen eller Anglemageren (*Alca impenni*).

Albin handler om denne vores Langvirr i hans Nat. Hist. om Fuglene Tom. I. p. 74. *vers. gall.* under det Navn: La Poule de Mer (Engl. Sea - Hen) og Tab. 84. hvor under det Navn findes: The guillemot (from Greenland) hvilket Engelske Navn den har faaet formedelst sin Dumhed, hvorudi jeg dog ikke veed, om han gjør sine Naboer eller andre deslige Fugle Rangen meget stridig.

Naar man nu holder imod det foresgaaende Martens Beskrivelse i hans Spidsberg. Reise III. Deel 2. Cap. N. 3. p. m. 57. sqq. om hans saa kaldede Lumbe eller Lombe, saa vil man snart indsee, at denne og Langviren er een og samme Fugl. Ja, dette lærer allerede Hr. von *Linne* Beskrivelse i Fauna Sv. N. 149. p. 52. paa *Colymbus Troille*; thi denne passer sig fuldkommen paa Langviren, og han giver selv tilkiende, at *Colymbus Troille* er ingen anden end Martens Lumbe.

Det er bekiendt, at Havnen ved Nova Zembla: Lomt-Bay, har faaet sit Navn af denne Fugl. Hvorfor man har ingen Marsag at toile paa, at jo Jonstons saa kaldede Aves *Lomshay*, hvorom han taler i sin *N. S.* om Fuglene p. m. 129. ere Langvire. *Moehringius* bringer disse Fugle under et nyt Genus, hvilket han kalder: *Cataractes* (a). Men dette Navn synes ikke at passe sig vel paa Langviren, naar man vil tage det Sensu *Ornithologorum*, da *Tyv* & *Toen* eller *Skuen* snarere fortjener det. Og vilde man endelig have nogen anden dertil, saa er jeg vis paa, at man havde meer Føie til at tillegge *Siske* & *Jøen* (*Falconi Haliæto*, *Linn. S. N. 91. N. 21.*) dette Navn, end den uskyldige Langvir.

Jeg finder i Hr. Pro: Canzler *Pontoppidans Danske Atlas*, I. Deel, at der p. 621. Tab. XXVI. nævnes og forestilles en Lom: arted Fugl ved det Navn: *Colymbus Aalge*. Man har største Marsag, at holde ogsaa denne for Langviren (*Lomvia* s. *Colymbus Troille*). Jeg har tilforn været meget tilbøielig til at dømme det samme om vores lærde Hr. *Strøms Spidsnæbbede Alke* i hans

(a) See *Genera Avium* p. 68. N. 75.

hans Sundm. Beskr. I. 219. men jeg merker ved Skrivelse af tredie April i dette Aar, at han holder den for en egentlig (Klubalken nærmest beslægtet) Alke (*Alca Senfu Linnæi*), og erindrer blant andet, at den burde kaldes den smaltæbbede Alke. Hvorfor jeg nu holder samme efter største Likelighed for en ung Klubalke (*Alca Torda*) som endnu ikke har faaet sin bestandige Farve. Jeg havde sat mig for at beskrive denne, saasom Belærværd. Hr. Velding har sendt mig, saasom jeg mener, den samme fra Bestfimmersken; men jeg faldt fra dette mit Forsæt, da jeg fik *Alcam Balthicam*, eller Mulen at see i Hr. Pontoppidans Danske Atlas, I. 621. Tab. 26. hvilken jeg mener, at være den samme, som jeg besidder, og har bekommet under det Navn: Alke.